

Kříž

Pravoslavný kříž má na své svislé ose dvě vodorovná břevna a pod spodním vodorovným břevnem je ještě navíc jedno kratší břevno šikmé (na rozdíl od jednoho vodorovného břevna u latinského kříže, dvou vodorovných břevnen u patriaršího kříže nebo tří vodorovných břevnen u papežského kříže).

Vrchní břevno je určeno pro nápis *Ježíš Nazaretský, Král Židů*. Prostřední břevno slouží jako místo pro Kristovy rozpažené ruce. Spodní břevno pravoslavného kříže je určeno pod Kristovy nohy, které jsou přibity každá zvlášť, na rozdíl od latinského kříže, kde jsou nohy přibity dohromady jedním hřebem. Toto spodní břevno je mírně nakloněno. Jeho spodní konec má ukazovat do pekel a vrchní do nebe.

Naklonění spodního břevna bývá symbolicky vysvětlováno jako různost osudu dvou lotrů ukřižovaných s Kristem, kdy se kající odebral do nebe a nelitující do pekel.

Ikona

Ikona je náboženský obraz (přenosný nebo součást ikonostasu) užívaný v oblasti východního křesťanství, tedy v pravoslavné a řeckokatolické církvi. Námětem ikon je vyobrazení Krista, bohorodičky a světců a výjevy z jejich života.

Zobrazování na ikonách i jejich technické zhotovování se řídí přesnými pravidly - tzv. „kánonem“. Zvláště způsob zobrazování osob na ikonách podléhá přesným definicím, stanovujícím kdo a jak může být na pravé ikoně zobrazen. Západní náboženské obrazy nepovažují pravoslavní za ikony. V pravoslavném chrámu by správně nemělo být žádné zobrazení, které není v souladu s ikonografickým kánonem, a už vůbec ne žádné sochy. Ikona je především liturgickým předmětem, který slouží při uctívání Boha.

Ikony byly psány na dřevěné desky, nejprve tzv. enkaustikou (malířská technika helénisticko-egyptského původu užívající jako pojídlo barev vosk), později temperami.

Ikona má velký symbolický význam - například když se na počátku ze stromu uřízne ještě neopracované prkno pro malbu, připomíná nám to stvoření světa. Velkou roli hrají také barvy - Kristus bývá často oblečen v červené sutaně a modrém plášti, přičemž červená symbolizuje to božské, zatímco modrá to lidské (všimněte si: plášť překrývá sutanu, Ježíš jako Božská osoba na sebe přijal lidství). Při zobrazování Panny Marie vidíme často barvy prohozené. Poměr barev bývá 1:1.